

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4

2026

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'ZBEKISTONDA RAQAMLI TO'LOV INFRATUZILMASINI SHAKILLANISHI VA RIVOJLANISH DINAMIKASI: TARIXIY, ILMIY HAMDA BOZOR TAHLILI	32
A.A. Akbarov, X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	42
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
TURIZM KORXONALARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY AKTIVLARINING ROLI.....	47
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKOLOGIK SOLIQLAR VA TO'LOVLAR TIZIMI TAHLILI	53
Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich, Abdolnizozov Murodbek Madiyarovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA IJTIMOYIY HIMOYA TIZIMINI MOLIYALASHTIRISHDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISHLAR VA TIZIMGA KIRITILAYOTGAN O'ZGARISHLAR.....	59
Kasimova Gulyar Axmatovna, Aripova Kamola Botir qizi	
MINTAQAVIY RIVOJLANISHNI KOMPLEKS BAHOLASH VA PROGNOZLASHDA EKONOMETRIK VA SUN'IY INTELLEKT USULLARINING INTEGRATSIYASI	64
Namazov Gafur Shokulovich	
BALIQCILIK SUBYEKTLARINI RIVOJLANTIRISHDA DUNYO MAMLAKATLARINING O'RNI	69
Beglayev Uchqun Xurramovich	
KAMBAG'ALLIK FENOMENINING IJTIMOYIY-IQTISODIY VA NAZARIY-KONTSEPTUAL ASOSLARI	75
Musulmonova Shahlo Nasriddinova	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA HISOB VA BIZNES JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI	81
Artikova R.A.	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DIVIDEND TO'LASH QOBILİYATI KOEFFITSIYENTINING MAQBUL ORALIG'INI ANIQLASH VA UNING INVESTITSION SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	88
Ibragimov G'anjion G'ayratovich	
STRATEGIES TO RAISE AWARENESS OF NATURAL POLLUTION AMIDST RISING POPULATION DENSITY AND GDP PER CAPITA IN UZBEKISTAN	93
Axliddin Aroplitdinovich Valiyev, Askarov Farhod Rakhmatovich	
РОЛЬ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ESG-ОРИЕНТИРОВАННОМ РАЗВИТИИ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ.....	99
Айматова Фарида Хуразовна	
KORXONALARDA INVESTITSION FAOLIYATINI RIVOJLANISHINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	107
Shukurillaev Jahongir Botir o'g'li	
DEHQON XO'JALIKLARINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDA KREDITLAR MIQDORINI DIFFERENSIYALLASHTIRISH: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	113
Xakimov Zafar Ibragimovich	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	118
Tadjimirzayev Anvar Abduvoxidovich, Batirova Raxima Abdujabborovna	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA HUDUDIY MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	124
Muhammadieva Nodira	
SUN'IY INTELLEKT DAVRIDA HUDUDIY RIVOJLANISHNI STATISTIK HISOBLASH METODOLOGIYASINI QAYTA BAHOLASH MEZONLARI (SCOPUS VA WEB OF SCIENCE DA INDEKSLANGAN ILMIY NASHRLAR TAHLILI ASOSIDA).....	131
Santjar Abdumurodovich Sattorov	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDIY-IQTISODIY OMILLARI VA ISTIQBOLLARI	139
Allamuratova Perida Maxsetbaevna	

XORAZM VILOYATIDA AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING ROLI VA AHAMIYATI	144
Ro'zmatova Farahongiz Bekmurotovna, Yarmetova Nargiza Shiximbayevna	
MAHALLIY VA XALQARO TURIZM BOZORIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI SHAKLLANTIRISH OMILLARI, TAMOIYILLARI VA MEXANIZMLARI	152
Alikulov Samar Abdurashidovich	
TRANSPORT XIZMATLARINING SOHALAR BO'YICHA TAQSIMOTI VA SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI TASNIFI	159
Karimova Shaxnoza Uktamovna	
RAQAMLI TO'LOVLAR VA O'ZBEKISTONDA KORPORATIV BOSHQARUV SHAFFOFLIGI	165
Ruziyeva Barno Yadgarovna	
TIJORAT BANKLARIDA CHAKANA TO'LOV XIZMATLARINI RAQAMLI MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH	168
Maxmudov Boburbek Axmedjan o'g'li	
ESG-ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МИРОВЫЕ ПРАКТИКИ	172
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
MAJBURIY IJRO HARAkatLARINI RAQAMLASHTIRISHNI YANADA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	177
Matmuratova Nasiba Azatovna	
OZIQ-OVQAT KORXONALARIDA KICHIK BIZNESNING RAQOBATBARDOSHLIGINI CHEKLOVCHI OMILLAR TAHLILI	181
Pulatov Abdulla	
INVESTITSION LOYIHALARNING IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI VA ULARNI MOLIYALASHTIRISH ISTIQBOLLARI	185
Nazarov Aziz Avazovich	
ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ	190
Тажибаева Кызларгул Ажиниязовна	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING MAQSADLI PROGNOZ PARAMETRLARI	197
Omonova Nafisa Qahramon qizi	
MANAGEMENT STRATEGIES IN WOMEN'S BUSINESS: GENDER-SPECIFIC APPROACHES, INNOVATIVE MODELS, AND DIGITAL TRANSFORMATION	200
Ahrorova Asila	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARI INNOVATSION FAOLIYATI SAMARADORLIGIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	207
Hakimova Oydina Abdulhamidovna, Yuldasheva Nilufar Abduvaxidovna	
INSON TARAQQIYOTI INDEKSI VA UNI ANIQLAB BERUVCHI KO'RSATKICHLARNING KORRELYATSION-REGRESSION TAHLILI	212
Tursunov Rasul Tairovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УЗБЕКИСТАНЕ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА НА МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ	218
Эргашева Феруза Насруллаевна	
ENHANCING THE METHODOLOGICAL FRAMEWORK FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TOURISM VILLAGES IN UZBEKISTAN	226
Khudaynazarova Dilorom Khayrullaevna	
THE ROLE OF INNOVATION IN ENSURING COMPETITIVENESS IN THE GREEN ECONOMY	231
Musadjanova Nargiza Abdvoxid qizi	
O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA INGLIZ TILINING O'RNI VA SAMARADORLIGI	238
Saodat Sadriddinova	
OLIY TA'LIMDA CHET TILLARNI O'QITISH UCHUN RAQAMLI BOSHQARUV STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	243
Saida Xabibullayeva	

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ФИСКАЛЬНЫХ МЕХАНИЗМОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В СФЕРЕ ТУРИЗМА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	247
Исматиллаева Роза Тухтамуратовна, Тураева Сурия Тельмановна	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASHTERINING QIYMAT YARATISH UZLUKSIZ ZANJIRIDA AGROSERVIS XIZMATLARI KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISH	252
Kudratova Iroda Turdibayevna	
QISHLOQ XO'JALIGI IQTISODIYOTIDA DIVERSIFIKATSIYANING AHAMIYATI	257
Nurullayeva Raushan Koptleuovna, Nurimbetov Timur Uzaqbergenovich	
FIZIKA UMUMIY KURSIGA NANOTEKNOLOGIYA TUSHUNCHALARINI KIRITISHNING METODIK ASPEKTLARI VA KOMPONENTLARI	260
Sottarov Abduvali Umirqulovich	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA EKOLOGIK HISOBOTLAR VA ULARNING TUTGAN O'RNI.....	266
Sayfullayev Mexroj Sayfullayevich	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA EKOLOGIK LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	272
Rahmanova Sitara Bahodir qizi	
SANOAT KORXONALARIDA OPERATSION MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	277
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
IQTISODIY O'SISH DRAYVERLARINI RIVOJLANTIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA MOLIYAVIY XAVFLARNI BOSHQARISH.....	283
Turotova Nigora Xolmurod qizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION INVESTITSIYALASH VA MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH MEKANIZMLARINI JORIY ETISH (SIRDARYO VILOYATI MISOLIDA)	286
Maxamadiyev Turg'unboy Jumabayevich	
O'ZBEKISTONDA XO'JALIK JAMIYATLARI KUZATUV KENGASHLARI FAOLIYATINING ILMIY-METODOLOGIK ASOSLARINI RIVOJLANTIRISH.....	292
Valijonov Akmaljon	
IQTISODIYOTNING AGRAR SEKTORIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH: NAZARIY VA USLUBIY YONDASHUVLAR	296
Matrasulov Baxodir Erbutayevich	
O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMIDA MAHALLIY MOLIYANING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	303
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
МЕТОД ФОРМИРОВАНИЯ ЭФФЕКТИВНОГО ТУРИСТИЧЕСКОГО ПАКЕТА	308
Наурызбаев Алиакбар Рустамович	
QASHQADARYO VILOYATI SANOATINI XUDUDIY TARKIBINI TAKOMILASHTIRISH YO'LLARI	311
Uralov Eliboy Omonovich	

QASHQADARYO VILOYATI SANOATINI XUDUDIY TARKIBINI TAKOMILASHTIRISH YO'LLARI

Uralov Eliboy Omonovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Iqtisodiyot fakulteti, Mintaqaviy iqtisodiyot kafedrası professori, PhD.
O'rindosh: TAFU Tarmoqlar iqtisodiyoti va buxgalteriya
kafedrası professori, PhD.

E-mail: yeliboy.uralov84@gmail.com

ORCID: 0009-0004-3183-2894

Annotatsiya. Mazkur maqolada Qashqadaryo viloyati hududlarida sanoatni rivojlantirishda ishlab chiqarish salohiyatidan foydalanishning joriy holati va undan samarali foydalanish imkoniyatlari chuqur o'rganildi. Maqola natijalari sanoatni hududiy rivojlantirish strategiyasini takomillashtirishda, iqtisodiy rejalashtirish va investitsiya siyosatini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Kalit so'zlar: hududiy rivojlanish, sanoat salohiyati, ishlab chiqarish resurslari, iqtisodiy islohotlar, makroiqtisodiy barqarorlik, yalpi ichki mahsulot, tarkibiy tuzilma, sanoat siyosati, statistik tahlil.

Abstract. This article provides an in-depth analysis of the current state of utilizing production potential in the development of industry across the regions of Kashkadarya and explores opportunities for its more efficient use. The results of the study are significant for improving regional industrial development strategies, as well as for shaping economic planning and investment policy.

Key words: regional development, industrial potential, production resources, economic reforms, macroeconomic stability, gross domestic product, structural composition, industrial policy, statistical analysis.

Аннотация. В данной статье глубоко изучены текущее состояние использования производственного потенциала и возможности его эффективного применения в развитии промышленности в регионах Кашкардарьинской области. Результаты исследования имеют важное значение для совершенствования стратегии территориального развития промышленности, а также для формирования экономического планирования и инвестиционной политики.

Ключевые слова: территориальное развитие, промышленный потенциал, производственные ресурсы, экономические реформы, макроэкономическая стабильность, валовой внутренний продукт, структурная структура, промышленная политика, статистический анализ.

KIRISH

Qashqadaryo viloyati shimoli-g'arbda Buxoro viloyati, shimolda Samarqand viloyati hamda qisqa masofada Navoiy viloyati, janub va janubi-sharqda esa Surxondaryo viloyati bilan chegaradosh. Geosiyosiy mavqei jihatidan g'arb va janubi-g'arbda Turkmaniston, sharqda esa Tojikiston Respublikasi bilan ham tavsiflanadi.

Viloyat Qashqadaryo havzasida va Pomir-Oloy tog'larining g'arbiy chekkasida joylashgan. Hududining ko'pchilik qismi tekisliklardan iborat bo'lib, shimoli-sharqda Kitob-Shahrisabz tekisligi, Qashqadaryoning g'arbida G'uzor tekisligi, shimoli-g'arbda Qarshi cho'li, janubda Nishon cho'li hamda janubi-g'arbda Sandiqli qum cho'li joylashgan.

Tekislik shimoli-sharqqa tomon ko'tarilib borib, tog'lar orasidagi Kitob-Shahrisabz botig'ini hosil qiladi. Shimoli-sharq va janubi-sharqdan cho'llarni Qoratepa, Hisor tizmalari hamda ularning Zarafshon tarmoqlari (Osmontarosh, Chaqilkalon, Shertog' tog'lari), shuningdek, Yakkabog', Eshakmaydon, Ko'kbuloq, Chaqchar, Qorasirt va Dehqonobod tog'lari o'rab turadi.

Qashqadaryo viloyatining maydoni 28,6 ming kv.km bo'lib, hududining kattaligi bo'yicha O'zbekistonda Qoraqalpog'iston Respublikasi (164,9 ming kv.km), Navoiy (110,8 ming kv.km) va Buxoro (39,4 ming kv.km) viloyatlaridan keyin to'rtinchi o'rinda turadi. O'zbekiston Respublikasi maydonining atigi 7 foizini egallagan

holda, Qashqadaryo viloyati maydoni Albaniya (28,7 ming kv.km), Armaniston (29,8 ming kv.km), Qrim (26,0 ming kv.km), Belgiya (30,5 ming kv.km) va Niderlandiya (32,4 ming kv.km) kabi Yevropa davlatlari hududi bilan qiyoslanadi.

Viloyatning shimoli-sharqida Kitob–Qamashi tekisligi joylashgan bo'lib, shimolda Zarafshon, janubi-sharqda esa Hisor tizmalari etaklari bilan o'ralgan. Viloyatning tog'li va tog' oldi rayonlarida turli xil foydali qazilmalar aniqlangan.

Viloyat 1943-yil 20-yanvarda tashkil etilgan. Hozirgi kunda uning tarkibiga 13 ta tuman (Mirishkor, Dehqonobod, Kasbi, Kitob, Koson, Muborak, Nishon, Chiroqchi, Shahrisabz, Yakkabog', Qamashi, Qarshi va G'uzor) kiradi. Maydoni 28,6 ming km² bo'lib, u iqtisodiy rayon hududining 58,7 foizini, O'zbekiston Respublikasi hududining esa 6,4 foizini tashkil etadi.

Aholisi 2025-yil ma'lumotlariga ko'ra 3 656,0 ming kishini tashkil etadi. Viloyatda mamlakat aholisining qariyb 9,0 foizi, iqtisodiy rayon aholisining esa 55,5 foizi yashaydi. Ma'muriy markazi — Qarshi shahri (302,1 ming kishi), Shahrisabz shahri aholisi esa 150,7 ming kishini tashkil etadi.

Qashqadaryo viloyati respublika mehnat taqsimotida, eng avvalo, neft va tabiiy gaz qazib olish, gaz-kimyo, yengil sanoat tarmoqlari hamda paxta, g'alla va chorvachilik mahsulotlari yetishtirish bilan ajralib turadi.

Qashqadaryo viloyati mustaqil O'zbekiston Respublikasi tarkibidagi Qoraqalpog'iston Respublikasi va 12 ta viloyatdan biridir. 1920-yil sentyabrigacha u Buxoro amirligi tarkibida bo'lgan. 1920-yilda Buxoro Respublikasi tashkil topgach, Qashqadaryo alohida viloyat sifatida uning tarkibiga kiritilgan. 1924-yilda markazi Qarshi shahri bo'lgan alohida viloyat maqomiga ega bo'lgan.

1927-yilda esa Qashqadaryo okrug sifatida qayta tashkil etilgan Buxoro viloyati tarkibiga kiritilgan va 1943-yilda yana alohida viloyat sifatida tiklangan.

Ma'muriy-hududiy bo'linishdagi mavjud tabiiy-iqlim sharoitlari va mehnat resurslarini yetarlicha hisobga olmaslik oqibatida 1960-yil 25-yanvarda Qashqadaryo viloyati Surxondaryo viloyati bilan birlashtirilgan. Sug'orma dehqonchilikka yaroqli katta yer fondi, yer osti boyliklari va katta mehnat resurslari mavjudligi viloyatni qayta tiklash zaruratini yuzaga keltirgan. Shu sababli 1964-yil 7-fevralda Qashqadaryo viloyati avvalgi chegaralarida qayta tashkil etilgan.

Qashqadaryo viloyati O'zbekistonning janubida, shu nomdagi daryo havzasida joylashgan bo'lib, O'rta Osiyo deb ataluvchi yirik tabiiy-geografik hududning markazidan biroz janubroqda, 37°58'–39°32' shimoliy kengliklar va 64°23'–67°42' sharqiy uzunliklar oralig'ida joylashgan.

Qashqadaryo viloyati O'zbekistonning muhim yoqilg'i-energetika bazasi hisoblanadi. Hududda neft-gaz, kimyo, qurilish materiallari sanoati hamda qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash tarmoqlari rivojlangan.

Sanoatning hududiy tarkibini takomillashtirish — ishlab chiqarish kuchlarini oqilona joylashtirish, hududlar o'rtasida iqtisodiy mutanosiblikni ta'minlash hamda yuqori qo'shilgan qiymatga ega mahsulotlar ishlab chiqarishni kengaytirishni nazarda tutadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Oxirgi yillarda sanoatning hududiy tarkibini takomillashtirish va yangi texnologiyalarning rivojlanishi xududlarga erkin iqtisodiy zonalar, kichik sanoat hududlarini makroiqtisodiy prognozlashni aniqroq va tezroq bajarish imkonini bermoqda. Ayniqsa, bu yo'nalish O'zbekiston Respublikasida ham ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida e'tirof etilgan.

Xususan, Qashqadaryo viloyati 2023-yil 3-fevral PQ-44-sonli qaror bilan “2023–2025-yillarda Qashqadaryo viloyatini kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish va aholi turmush darajasini yanada yaxshilashga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida” [1] va 2023-yil 28-noyabr PQ-376-sonli qaror bilan “Qashqadaryo viloyatining tog'li-rekreasion hududlarida zamonaviy xizmat ko'rsatish va turizm obyektlarini barpo etish chora-tadbirlari to'g'risida” [2] o'rganilgan.

Qodirov Farrux Ergash o'g'li “Mintaqa iqtisodiyotini rivojlantirishni ekonometrik modellashtirish metodologiyasini takomillashtirish (Qashqadaryo viloyati misolida)” iqtisodiyot fanlari doktori (DSc) dissertatsiyasi avtoreferati [3]da mintaqqa iqtisodiyotini rivojlantirishni ekonometrik modellashtirish metodologiyasi Qashqadaryo viloyati misolida ko'rib chiqilgan.

Siddiqov A.J. “Iqtisodiy islohotlarning yangi bosqichida sanoat ishlab chiqarishning mintaqaviy muammolari (Qashqadaryo viloyati misolida)” kandidatlik dissertatsiyasi avtoreferati [4]da Qashqadaryo viloyati iqtisodiy islohotlari va yangi sanoat ishlab chiqarish jarayonlarining mintaqaviy muammolari o'rganilgan.

Shodiyev T. “Ishlab chiqarishni modernizatsiyalash, intellektualashtirish va diversifikatsiyalash asosida iqtisodiy o'sish sifatini oshirish”, Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar ilmiy elektron jurnali [5]da ishlab chiqarish jarayonlarini modernizatsiyalash va diversifikatsiyalash asosida iqtisodiy o'sishni oshirish yo'nalishlari o'rganilgan.

Maxmudov M. "Hududlarda sanoatni rivojlantirishda ishlab chiqarish salohiyatidan samarali foydalanish yo'nalishlari (Qashqadaryo viloyati misolida)" [6] maqolasida Qashqadaryo viloyati hududlarida sanoatni rivojlantirishda ishlab chiqarish salohiyatidan samarali foydalanish yo'nalishlari ochib berilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda Qashqadaryo viloyati sanoatini hududiy tarkibini takomillashtirish yo'llari tahlil qilindi. Quyidagi metodlar ishlatildi:

- Ma'lumotlarni yig'ish: O'zbekiston Respublikasi Statistika Qo'mitasi ma'lumotlari (2020–2025) hamda Qashqadaryo viloyati Statistika Qo'mitasi ma'lumotlari asosida olingan statistik ma'lumotlar tahlil qilindi.
- Sanoatning hududiy tarkibini takomillashtirish modellarini qo'llash: shahar va tumanlarni sanoat, qishloq xo'jaligi va aholi jon boshiga taqsimlanishini chuqur o'rganish usullaridan foydalanildi [7].
- Solishtirma tahlil: shahar va tumanlar statistik ma'lumotlari Respublika miqyosidagi ma'lumotlar bilan solishtirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Viloyat relefining bunday turli-tumanligi o'ziga xos tabiiy boyliklarga egaligini asoslab beradi va ichki hududiy mehnat taqsimoti hamda iqlim sharoitlarining shakllanishiga sabab bo'ladi.

Jumladan, Qashqadaryoning qo'yi qismi katta qishloq xo'jaligida foydalanish uchun qulay bo'lgan yer maydonlariga ega. Shu bilan birga, bu yer respublikamizda neft va tabiiy gaz zahiralari bo'yicha birinchi o'rinda turadi. Chunonchi, ko'rilayotgan hududda Ko'kdumaloq, Muborak, Pomuq kabi yirik neft-gaz konlari, shuningdek Sho'rtan, Zevardi, Qo'ltiqqa o'xshash tabiiy gaz konlari mavjud.

Viloyatning Dehqonobod tumanida esa turli xil tuz konlari va qurilish materiallari xom-ashyosiga boy hududlar mavjud. Ayniqsa, bu yerda katta zahiraga ega bo'lgan kaliy tuzlarining mavjudligi mamlakatimizda kaliy o'g'itlarini ishlab chiqarish sanoatini tashkil qilish uchun muhim ahamiyatga ega.

Shuningdek, viloyatning yuqori Shahrisabz mintakasida marmar va boshqa konlar ham mavjud; bu yerda Kitob geologik qo'riqxonasi ham tashkil etilgan. Shunday qilib, Qashqadaryoda, xususan, yoqilg'i-energetika, tog'-kon va gaz-kimyo hamda qurilish materiallari sanoatini keng ko'lamda rivojlantirishga qulay imkoniyatlar mavjud.

1-jadval. Qashqadaryo viloyatini asosiy iqtisodiy ko'rsatgichlari (mlrd so'm) 2025-yil ma'lumotlari¹

№	Tuman va shaharlar	Sanoat mahsulotlari mlrd so'm	Foizda	Ishlab chiqarish aholi jon boshiga	Foizda
	Qashqadaryo viloyati	8425	100	40702,4	100
	shaharlar				
1	Qarshi shahri	989,6	11,7	3283,0	8,1
2	Shahrisabz shah tumanlari	158,5	1,9	1053,8	2,3
3	G'uzor	1176,8	14,0	5172,8	12,7
4	Dehqonobot	250,7	3,0	1536,6	3,8
5	Qamashi	173,1	2,0	575,8	1,4
6	Qarshi	645,8	7,6	2303,6	5,6
7	Koson	359,7	4,3	1123,3	2,7
8	Kitob	403,7	4,8	1400,7	3,4
9	Mirishkor	294,5	3,5	2221,5	5,4
10	Muborak	258,8	3,1	2711,2	6,7
11	Nishon	2258,0	26,8	13200,4	32,4
12	Kasbi	676,1	8,0	3097,4	7,6
13	Ko'kdala	62,3	0,7	319,6	0,8
14	Chiroqchi	226,8	2,7	824,2	2,0
15	Shahrisabz	254,5	3,0	1061,2	2,6
16	Yakkabog'	236,1	2,8	817,3	2,0

Manba: Qashqadaryo viloyati statistika qo'mitasi ma'lumotlari

1 Mualif ishlanmasi

Viloyat bo'yicha jami sanoat mahsulotlari 8 425 mlrd so'm (100%), aholi jon boshiga ishlab chiqarish 40 702,4 ming so'm (100%) bo'lib, bu ko'rsatkichlar viloyatda sanoat nisbatan rivojlanganini, lekin hududlar kesimida katta tafovutlar mavjudligini ko'rsatadi (1-jadval).

Yetakchi hududlar eng katta ulushga ega bo'lib, quyidagi tumanlar sanoatda asosiy o'rinlarni egallagan:

- Nishon tumani 2 258 mlrd so'm (26,8%) — mutlaq yetakchi, aholi jon boshiga 32,4% — eng yuqori, bu hudud viloyat sanoatining “yadro markazi” hisoblanadi.
- G'uzor tumani 1 176,8 mlrd so'm (14,0%) — ikkinchi o'rinda.
- Qarshi shahri 989,6 mlrd so'm (11,7%) — shahar sifatida yuqori ulushga ega.
- Kasbi tumani 676,1 mlrd so'm (8,0%), Qarshi tumani 645,8 mlrd so'm (7,6%).

Xulosa qilib aytganda, sanoat asosan Nishon, G'uzor va Qarshi hududlarida jamlangan. O'rta darajadagi hududlar quyidagilardir: Kitob (4,8%), Koson (4,3%), Mirishkor (3,5%), Muborak (3,1%), Shahrisabz tumani (3,0%), Dehqonobod (3,0%) — bu hududlarda sanoat mavjud, lekin yetakchi emas.

Past rivojlangan hududlar: Qamashi (2,0%), Chiroqchi (2,7%), Yakkabog' (2,8%), Shahrisabz shahri (1,9%), Ko'kdala (0,7%) — eng past. Ayniqsa, Ko'kdala tumani juda past darajada.

Aholi jon boshiga ishlab chiqarish tahliliga ko'ra eng yuqori ko'rsatkichlar: Nishon — 13 200,4 (32,4%), G'uzor — 5 172,8 (12,7%), Qarshi shahri — 3 283,0. Eng past: Ko'kdala — 319,6, Qamashi — 575,8, Yakkabog' — 817,3. Bu ko'rsatkichlar hududlar o'rtasida katta nomutanosiblik mavjudligini ko'rsatadi.

Qashqadaryo viloyati O'zbekiston Respublikasi sanoat mahsulotining 8,3% ini beradi. Bu yerda, xususan, yoqilg'i-energetika va yengil sanoat yaxshiroq rivojlangan. Masalan, viloyat mamlakatning 1/3 qismidan ortiqroq yoqilg'i sanoati hamda 12% paxta tozalash sanoati mahsulotini ta'minlaydi.

Viloyat sanoatining ichki tuzilishida ham aynan ana shu tarmoqlar yetakchilik qiladi: yoqilg'i sanoatining ulushi (mahsulot qiymati bo'yicha) 56,4%, yengil sanoat 18,1%, oziq-ovqat 9,2%, un-krupa va omuxta yem sanoati 7,1%. Shu bilan birga, sanoatning boshqa tarmoqlari, masalan, mashinasozlik sust rivojlangan. Yaqin kelajakda kimyo va elektr energetika sanoatining mavqei ancha ko'tarilishi kutilmoqda.

Hozirgi davrda viloyatning elektr energetikasi Muborak markazlashgan issiqlik elektr stantsiyasiga hamda qurilayotgan, mamlakatdagi eng yirik Tallimarjon IESiga asoslanadi (2004-yilda ishga tushirilishi mo'ljallangan).

Sanoatning hududiy tashkil etilishida Qarshi va Shahrisabz tugunlari katta ahamiyatga ega. Shu bilan birga, Muborak (IEM, gaz-kimyo majmuasi), Koson (yog'-ekstrakt, paxta tozalash, g'isht zavodi), Sho'rtan (gaz-kimyo), Tallimarjon (IES), Ko'kdumaloq (neft sanoati), Chiroqchi (konserva zavodi) va boshqa sanoat punktlarining ahamiyati ham oshib bormoqda.

Qarshi va Qamashida to'qimachilik korxonalarini, Shahrisabzda konserva va ipakchilik, aksariyat tuman markazlarida paxta tozalash zavodlari mavjud.

Yoqilg'i sanoati viloyat sanoatining muhim tarmog'i bo'lib, neft va gaz qazib olish hamda gazni qayta ishlash sohasini o'z ichiga oladi. Viloyatda gaz sanoatining vujudga kelishi va rivojlanishi O'zbekiston yoqilg'i-energetika bazasini mustahkamlashga imkoniyat yaratadi. Natijada chetdan yoqilg'i keltirish va buning uchun ketadigan transport hamda boshqa harajatlar keskin kamayadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Sanoat notekis joylashgan — asosiy qismi bir nechta tumanlarda jamlangan. Nishon tumani mutlaq yetakchi bo'lsa, Ko'kdala va Qamashi kabi hududlar ortda qolgan. Shaharlari — Qarshi va Shahrisabz — sanoatda muhim rol o'ynaydi.

Aholi jon boshiga ishlab chiqarishda farqi juda katta. Past rivojlangan hududlarda sanoat zonalarini tashkil etish investitsiyalarni Ko'kdala va Qamashi tomon yo'naltirish, transport va infratuzilmani rivojlantirish hamda xomashyo bazasiga yaqin hududlarda korxonalar qurishni talab qiladi.

Qashqadaryo viloyati hozirgacha o'z energetika quvvatlariga ega emas; elektr energiyani O'rta Osiyo yagona tizimidan oladi. Yaqin kelajakda tabiiy gaz asosida ishlaydigan Tallimarjon GRESini ishga tushirish mo'ljallanmoqda.

Qashqadaryo viloyatining yoqilg'i energiya resurslari yirik sanoat korxonalarining majmualarini bunyod etish va gaz hamda gaz kondensatini boshqa iqtisodiy rayonlarga chiqarish imkonini beradi.

Tarkibida oltingugurt bo'lgan gazni tozalash maqsadida Sho'rtanda yirik gaz-kimyo majmuasi qurilmoqda, shuningdek Muborak gazni qayta ishlash zavodi kengaytirilmoqda.

Mashinasozlik va metallni qayta ishlash sanoati og'ir sanoatning muhim tarmog'i bo'lib, uning rivojlanishi xalq xo'jaligining barcha tarmoqlarida mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini va ijtimoiy ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Hozirgi paytda Qashqadaryo viloyatida mashinasozlik sanoati korxonalaridan quyidagilar mavjud: Qarshi Remont-Tajriba Mexanika zavodi, Qarshi Qishloq Xo'jaligi Mashinalarini Ta'mirlash zavodi, shuningdek, qishloq xo'jaligi mashinalarini ta'mirlash bilan shug'ullanuvchi kichik korxonalar va Maishiy Xizmat Ko'rsatish Vazirligiga qarashli avtomashinalarni ta'mirlash markazlari.

Bu korxonalar qishloq xo'jalik mashinalari va avtomobillarni ta'mirlash hamda texnika ta'miri uchun turli xil detal va jihozlarni ishlab chiqarishga ixtisoslashgan.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 3-fevraldagi "2023-2025-yillarda Qashqadaryo viloyatini kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish va aholi turmush darajasini yanada yaxshilashga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" PQ-44-sonli qarori. <https://lex.uz/uz/docs/-6377444>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-noyabrdagi "Qashqadaryo viloyatining tog'li-rekreatsion hududlarida zamonaviy xizmat ko'rsatish va turizm obyektlarini barpo etish chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-376-sonli qarori. <https://lex.uz/docs/-6679925>
3. Qodirov F.E. Mintaqa iqtisodiyotini rivojlantirishni ekonometrik modellashtirish metodologiyasini takomillashtirish (Qashqadaryo viloyati misolida). Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc) dissertatsiyasi avtoreferati. Urganch, 2025.
4. Siddiqov A.J. Iqtisodiy islohotlarning yangi bosqichida sanoat ishlab chiqarishning mintaqaviy muammolari (Qashqadaryo viloyati misolida). Kandidatlik dissertatsiyasi avtoreferati. Toshkent, 2006.
5. Shodiyev T. Ishlab chiqarishni modernizatsiyalash, intellektuallashtirish va diversifikatsiyalash asosida iqtisodiy o'sish sifatini oshirish. "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. Toshkent, 2011.
6. Maxmudov M. Hududlarda sanoatni rivojlantirishda ishlab chiqarish salohiyatidan samarali foydalanish yo'nalishlari (Qashqadaryo viloyati misolida). I.f.f. doktori (PhD) dissertatsiya avtoreferati. Toshkent, 2019. 32 bet.
7. Qashqadaryo viloyati statistika boshqarmasi ma'lumotlari, 2025 yil.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
